

Geologia i patrimoni

JOAN MIRÓ AMETLLER

No sé si altres lectors han observat que els llibres de Josep Pla sobre viatges –per exemple, els dedicats a les illes mediterrànies– contenen sovint descripcions de la geologia dels territoris visitats. No és estrany que el nostre escriptor empordanès utilitzi l'adjectiu *geològic* per caracteritzar la potència d'un paisatge o la contundència de la impressió que provoca la seva contemplació. Aquest és un recurs que m'ha corprès sovint, perquè em recorda la vitalitat del planeta que és casa nostra.

En el curs de les darreres dècades hem vist com s'incorporaven nous elements al concepte de patrimoni cultural. A més dels valors artístics i paisatgístics, els humans, els literaris, els socials, els econòmics, el conjunt dels recursos naturals i els elements industrials formen ja part de la riquesa comuna creada i acumulada pels individus i pels pobles des de molt diverses

aportacions al llarg de la història. Són part d'un tresor col·lectiu on veiem reflectit alguna cosa que sentim nostra.

No pel fet de trobar-nos davant un aspecte de la natura predeterminat i en aparença permanent podem considerar la riquesa geològica –més enllà de la simple explotació de recursos– com un substrat indiferent. No és, en general, obra nostra, però ho és finalment perquè al seu damunt s'hi ha bastit l'obra humana. Al capdavall, són els sentits dels humans els que atorguen a la geologia del paisatge un valor especial quan la contemplem.

Des de fa uns 30 anys, els integrants dels equips de recerca geològica de la Universitat de Girona han donat proves que posseeixen una sensibilitat específica per a la bellesa i la utilitat de la geologia de les comarques gironines amb la publicació de mapes, itineraris i llibres divulgatius. L'obra que comentem culmina el treball i les experiències de tots aquests anys.

En el capítol inicial, que respon a les exigències tècniques del tema i que es llegeix de bon grat, els autors introdueixen les característiques bàsiques d'un conjunt geològic que qualifiquen de diversos, complex i original alhora. Cadascuna de les comarques hi és presentada breument, i els mapes de localització

LLUÍS PALLÍ I CARLES ROQUÉ

El patrimoni geològic de les terres gironines: 300 elements singulars

Ed. de la Universitat de Girona.
Girona, 2009.
425 pàgines.

J. PUJADÓ I X. CORTADELLAS (ED.)

Tombes i lletres

Edicions Sidillà.
La Bisbal d'Empordà, 2011.
184 pàgines.

Un homenatge especial i diferent a la nostra literatura. 41 autors contemporanis han escrit un text de creació sobre 42 escriptors que ens han precedit i que s'il·lustra amb fotografies de les tombes on reposen. Un llibre ple d'històries, de records, de versos, i de reconeixements.

Fonts, estanyols, gorges, cingleres, salts d'aigua, coves, roques, penya-segats, glaceres, volcans, roques amb fòssils... s'ofereixen a la nostra mirada i ens inspiren l'anhel d'anar-los a buscar

ajuden a situar els elements singulars que els autors destaquen i permeten que el lector sàpiga on els pot trobar. El llibre desperta un desig de viatjar per conèixer el territori segons una perspectiva inusual, reforçat sobretot per les fotografies de diversos autors centrades en aquests tres-cents elements singulars. Fonts, estanyols, gorges, cingleres espectaculars, salts d'aigua meravellosos, coves, roques especials, penya-segats, glaceres, volcans, estructures tectòniques, petjades fossilitzades, roques amb fòssils... s'ofereixen a la nostra mirada i ens inspiren l'anhel d'anar-los a buscar. De tant en tant, una estructura en una roca sembla recordar-nos una obra abstracta.

Personalment, trio les imatges dels volcans perquè, a les nostres comarques, semblen humanitzats, però també algunes d'aquestes roques abstractes i, per contrast, els paisatges absents d'humans de l'alta muntanya.